

TỪ HOUSTON NGHE NHỮNG MẮT, CÒN

TRẦN BANG THẠCH

Một ngày thượng tuần tháng 8, một người bạn gửi email cho tôi với tám ảnh gọi là Hòn Phụ Tử. Hình ảnh không giống với những gì tôi biết. Hôm đó tôi nhớ mình về nhà sau đúng 16 tiếng kéo cày trong sở làm. Trọn 1 đêm không ngủ cộng với 1 buổi sáng và 1 buổi trưa trong căn phòng làm việc dây điện chằng chịt, nút xanh, nút đỏ, máy móc chạy rì rì rè rè. Thường thì sau những ngày làm việc vừa dài, vừa căng thẳng như vậy, về tới nhà chỉ đọc lướt mấy cái email mới, rồi vội vã đi tắm và đi ngủ. Nhưng hôm đó nằm trên giường trần trọc mãi, mắt nhắm mà tâm trí tỉnh bơ. Tôi trở lại màn hình in to cái Hòn-Phụ-Tử-Đã-Khác này. Cái khác rõ nhất là Hòn Phụ vốn cao 33, 6m bây giờ là đồng đá vụn. Chỉ còn 1 Hòn Tử

đứng chờ vợ một mình. Email nói lúc 3 giờ 45 phút ngày 9 tháng 8 năm 2006 Hòn Phụ đở; phần chân còn lại cao chừng 4m. Càng nhìn ảnh càng đau lòng. Không ngủ được. Hình như tôi đã thức theo cái tâm trạng vừa đau, vừa tiếc. Không như miền Bắc hay miền Trung, nhiều danh lam thắng cảnh, đi hoài không xem hết, kể mãi cũng không xong, thắng cảnh ở miền Nam đếm trên dưới 5 đầu ngón tay. Núi Sam Châu Đốc, Hòn Phụ Tử Hà Tiên, Chùa Dơi Sóc Trăng. Ít như vậy mà tôi, vốn sanh trưởng ở miền Nam, chỉ biết và thấy núi Sam nhờ có vài năm làm việc ở Châu Đốc. Còn những nơi khác thì chỉ thấy qua hình ảnh. Hồi nhỏ tôi đã mê Hòn Phụ Tử qua các tranh vẽ hay các tấm ảnh chụp. Tôi còn ngưỡng phục Hòn Phụ Tử qua những câu chuyện kể về tình nghĩa cha con. Một phần có lẽ tôi đã thiếu cha từ hai, ba tuổi. Tôi đã ao ước được như thằng bạn cùng xóm: có cha dẫn đi học hay thậm chí để mình được cha đánh đòn. Có một chuyện kể rằng: Người cha ra đi vì sông núi. Người con lặn lội đi tìm cha. Và họ đã gặp nhau. Giữa trời nước bao la, hai cha con ngàn đời đứng bên nhau, thương yêu nhau, bao bọc nhau giữa chập chùng sóng nước, nắng mưa. Từ những năm tiểu học tôi đã có tấm ảnh Hòn Phụ Tử đen trắng đã cũ, loại carte postale. Nhiếp ảnh gia bằng cách nào đó hay đã khéo léo đứng ở một góc độ nào đó để chụp Hòn Phụ có dáng đứng nghiêng về phía Hòn Tử. Còn Hòn Tử thì như dụi đầu vào ngực cha. Tấm ảnh tôi đã ghim trên tường trước bàn học và đã giữ mấy chục năm cho tới khi rời nước. Mấy chục năm tôi chỉ thấy Hòn Phụ Tử này, thấy cha con nương tựa nhau. Và cũng mấy chục năm từ thuở đó tôi đã từng lòng dặn lòng là phải đi Hà Tiên để thấy tận mắt Hòn Phụ Tử bằng xương bằng thịt. Ở hải ngoại, mấy chục năm qua tôi cũng đã mong có chuyến trở về quê hương để được thực hiện ước mơ ngày trước là được sờ, được chạm vào biểu tượng tình cha con này, điều mà tôi chưa hề có trong đời. Giờ tính lại, thử cộng bao nhiêu cái mấy chục đó cũng chưa thành con số 1: 1 lần đứng gần, nhìn thật gần Hòn Phụ Tử, cho đã cái mong ước.

Hòn Phụ Tử lúc chưa bị gãy đổ Ảnh: Trần Lam

Hôm nay thì hết rồi! Sẽ không có dịp nào nữa hết cho tôi. Tôi biết mình đã mất một cái rất lớn. Tiếc một cái rất lớn. Thương, tiếc cho hai hòn đá ngoài khơi thì ít mà thương cho cái ước vọng mấy mươi năm của mình thì nhiều.

Hòn Phụ Tử hiện nay. Hòn Phụ đã đổ

Rồi lại nghe người nào đó ngoài này hiến 1 tỷ bạc để dựng lại Hòn Phụ. Nghe nhà nước có dự án phục chế Hòn Phụ. Càng nghe càng đau lòng. Đã bảo là di tích thì giá trị của nó chính là ở đó. Ở chính cái di tích đó. Ở chính cái lịch sử ngàn năm của nó. Những cốt sắt, những xi măng, gạch đá, những bàn tay nghệ nhân với máy móc hiện đại chắc chắn sẽ tạo thành một Hòn-Phụ-Mới. Một Hòn-Phụ-Khác. Hòn Phụ mơ ước của tôi đã chết theo những tấn đá vụn ngày 9 tháng 8 năm 2006. Sẽ không có gì thay thế được. Họa chăng vài trăm năm sau các trẻ con sẽ nghe một truyền thuyết khác, chẳng hạn như “người cha đã ra đi giữa cơn bão dữ nhưng vì thương nhớ con mà lặn lội trở về”. Hay nói theo văn chương hiện thực xã hội: “Người cha trở về sau khi đã ra đi để xây dựng một xã hội xã hội chủ nghĩa. Nay thành công rồi cha trở lại với con”. Đại để là như vậy để Hòn Phụ Tử trở lại cái gọi là “di tích lịch sử”! Giá mà từ trên mây, những người muôn năm cũ cảm thấy đau lòng thì đã chết từ trăm năm trước! Giờ thì đám trẻ đâu biết đó chỉ là 1 trong trăm ngàn sự tráo trở thời đại! Mong mọi việc đã vậy thì giữ như vậy để di tích (dù đổ nát) vẫn là di tích thật. Đấu trường La Mã dù chỉ còn là vòng thành, tượng Cleopatra dù cái mũi cao đã gãy thì vẫn là di tích lịch sử.

Có một bài viết của Cao Vị Khanh, vốn có lần dạy học ở Rạch Giá, tôi rất tâm đắc ở đoạn này: “Em nhỏ, em có biết tại sao vậy không, những chùa chiền, đền đài, tượng đồng, những con hạc gỗ, những đồ sứ, đồ sành...những cổ vật vốn vô tri nhưng hữu hình vì thường chứa đựng trong nó cả lịch sử của một dân tộc mà bất cứ một người văn minh nào cũng trân trọng gìn giữ lại bị đập thành nhiều mảnh. Vì ở quê hương của em, từ hai thập kỷ qua, những kỷ vật đó đã trở thành một món hàng thời thượng. Khi nghe em hứa sẽ đi thăm những chùa chiền,

tượng Phật thay cha, tôi muốn rưng rưng...(CVK, "Bonjour Vietnam", Thư Quán Bản Thảo số 24, tr32).

Ông thầy đã nói vậy thì làm sao tôi dám chuyển cái email này cho ông. Nếu biết chắc ông sẽ đau lòng hơn tôi!

Chỉ hơn 30 năm Việt Nam đổi chủ mới mà Biển Đông, Hòn Phụ Tử thay hình đổi dạng, Thác Bản Giốc còn một nửa, Ải Nam Quan không còn ở bên này biên giới...; vậy thử nghĩ coi: 50 năm, 100 năm...nửa hình dáng của dãy đất hình chữ S thay đổi cỡ nào: mất đầu, mất đít, mất sườn, mất tay...và quan trọng hơn: Mất hồn, mất gốc?!

Và mọi người Việt mình sẽ mất quê hương hay quê hương chỉ còn trong trí nhớ!

Càng nghĩ càng buồn!

Trần Bang Thạch